

GORESRCA!

VJERSKI LIST

Poštarna plaćena a gotovom

Cijena za pojedini broj 5 tira
u Jugoslaviji 2.— dinara

Pretpata za svaki mjesec 10
tira u Jugoslaviji 5.— dinara

Oglasi stoje 10 tira za svaki
mm visine u širini 1 stupca

God. II. — Broj 5.

--- Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Rijeka, 1. ožujka 1947

Putem biskupa Dobrile

Nakon priključenja Istre Jugoslaviji, dotično N. R. Hrvatskoj nastaje potreba, da se Hrvati u Istri i oni u Hrvatskoj sve više upoznavaju i približuju. Kod toga bi bilo pogrešno misliti, da se je istućkodišnji zid srušio samo za Istru, a ne i za Hrvatsku. Što je dobro i plemenito kod Hrvata u Hrvatskoj, to treba da prihvate i oni u Istri. Ali i obratno: što se je u mišljenju i karakteru Istrana pokazalo kao zdravo i dobro, ono treba da posluži kao primjer također Hrvatima u Hrvatskoj, premda je Istra mnogo manja. Naš će list, koji je raširen i u Istri i u Hrvatskoj nastojati, da u međusobno približavanje i izjednačavanje potpomaze.

Ali poput naroda treba da se sve više upoznaju i približuju također hrvatski svećenici u Istri i oni u Hrvatskoj. Kod toga će biskup Dobrila moći biti svima također u sadašnjim prilikama uzor i putokaz.

Taj je veliki bi kup već za svog života spjeao obje zemlje. Rodjen je bio u Istri, ali jedan dio srednjoškolskih nauka polazio je u Hrvatsku (u Karlovcu). Na sveučilišnim naukama u Beču upoznao se je i sprijateljio s pravim Hrvatima iz Hrvatske, s prvom redu s hrvatskim mecenom, glasovitim Strossmayerom. Obojica su imala jednake hrvatske i slavenske osjećaje. Da su se i jedno slagali, to dokazuje ne samo njihovo zajedničko djelovanje na crkvenom vatikanskom saboru nego i njihovo prijateljstvo. Jednom je Strossmayer poslao Dobrili u Trst na dar dva lijepa bičja kćela zajedno s kočijom i kočijašem u slavenskom narodnom odijelu.

Posebna odlika biskupa Dobrile bila je u tomu, što se nije zaustavio u teoretskim narodnim osjećajima, nego je također postao otac narodnog naroda. Ne samo da se nije nikad stidio, što je bio sin siromašnih seljaka, nego je također svim silama radio za široke narodne mase. U vrijeme glada sakupljao je milodare te je sloa iz Trsta u Istru na tisuće vreća hrane. Na stotine seoskih mladića pomagao je u školovanju. Osnovao je narodu list "Našu Složu" za obranu njegovih prava. Sirio je u narodu kolebare i knjige — narodnu svijest i prosvjetu. Jednom su mu hrvatski mornari poslali posebni dar za to, što im je u molitveniku "Oče, budi volje Tvojoj" posvetio posebnu pažnju i time im dokazao svoju ljubav.

Biskup je Dobrila pokazao svoje demokratske ideje i ljubav prema širokim slojevima naroda također kao velik dušobrižnik i biskup, ali o tom ćemo progovo-

riti drugi put u posebnom članku.

Za biskupom Dobrilom povelu se je istarsko hrvatsko svećenstvo kao za svojim uzorom. Nije se smatralo nad narodom nego među narodom te mu je bilo uvijek savjetnik i prijatelj. To je najviše pripomoglo tomu, da je narod u Istri išao za svojim svećenicima ne samo u vjери nego također u narodno-odbranbenom i kulturnom radu. A to je bio jedan od velikih faktora na putu ka narodnom oslobođenju.

Tim je putem išao biskup Dobrila — i kao što nam je bio on vodi u prošlosti, ostaje nam uzorom i putokazom također u budućnosti.

Muž i žena

Primanjem sakramenta svete ženidbe dobivaju kršćanski zaručnici od Boga pravo i vlast, ali i dužnost, da žive u nerazrješivoj, isključivoj i dosmrtnoj životnoj zajednici, da si međusobno pružaju pomoć u svim duševnim i tjelesnim potrebama, te da rađaju i odgajaju svoju djecu, koju im Bog pošalje.

Muž je u obitelji po Božjem uređenju glavar obitelji, žena njegova pomoćnica, a djeca plod i predmet njihove ljubavi i skrbi.

Muž ima u obitelji veliku čast i dostojanstvo, on je namjesnik Božji u obitelji kao takvog dužni su ga svi članovi obitelji poštovati, pokoravati mu se i ljubiti ga. A da bude vrijedan poštovanja i ljubavi, i ako boće da ga žena i djeca rado poslušaju, mora muž za svoje strane biti svijestan svoga dostojanstva i vlasti te tako, da njihovo poštovanje, poslušnost i ljubav doista i zahtjeva. To će postići prije svega time, da nastoji bi što dostojnijim namjesnik Božji, da Boga priznaje i poštuje kao svoga Gospodara, njemu se klanja i vjerno mu služi pokoravajući se Božjim i crkvenim zapovijedima i vladajući se u javnom i privatnom životu kao dobar kršćanin. Osim toga treba da se čuva svih onih mana, koje bi mu umanjile ili uništile ugled, što ga mora imat kao glava obitelji. Takve su mane na primjer laz upravljanje obitelji i gospodarstvom, psovanje i proklinjanje, zlostavljanje i zanemarivanje žene i djece, otagubila i pijančevanje i t. d. Kočija ima zaosnovan primjera po namini obitelji, da se djeca moraju vratiti svoja oca pijačom kako su naprotiv sretna ona djeca, kojima je otac plemenit i krepkast čovjek, razuman gospodar i razuman odgojitelj. U takvom oca gledaju djeca doista namjesnika Božjega, ponosni su na njega, poštuju ga i ljube rado ga slušaju i nasljeduju.

Pravi kršćanski muž gleda u svojoj ženi silku i priliku Božju, jednako vrijednu drugaricu života, dragu pomoćnicu u ženidbenom i obiteljskom životu, pa je kao takva visoko cijeni, veoma poštuje i od srca ljubi. Tu ljubav ne pokazuje toliko riječima, nježnostima i drugim vanjskim znakovima, koliko po životnom radom za njezinu sreću, razumijevanjem za njezine potrebe, strpljivim podnošanjem njezinih slabosti, oprastanjem njezinih pogrešaka, obratnoću u raznim prigodama i t. d. Takvu ljubav prepunjuje zaručnicima apostol Pavao, koji piše: sljubav drugo trpi, ljubav je dobrobitna, ne zavidi, ne čini što je neprijetno, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu, ne rađuje

Svicari o rastavi braka

Švicarska novina «La Liberté» iz Friburga objavljuje: «Rastave braka zabilježuju posljednjih godina razmjere, koji zabrinjavaju. I dok se rastave povećavaju, mnoge se općine uništavaju, mnoge ruševine postaju nepopravljive. Različitje nas posljedice sile, da se zaustavimo na ovom bolnom pitanju. Započet ćemo iznašanjem nekoliko izvještaja. Federalni sudac Strehel u svojoj zanimljivoj raspravi «Rastavljeni ženidbeni drugovi kaže, da se je posljednje godine 1940 broj rastava u Švicarskoj više nego potrostručio. Krajem prošloga stoljeća bio je srednji broj rastava u jednoj godini 969, dok se je godine 1940 broj rastava popeo na 3083 slučajeva, a god. 1938. čak na 3390.

Godine 1891.—1900 brojila je Švicarska 3 milijuna 132 tisuće i 496 stanovnika. Do god 1940 popeo se je broj stanovnika na 4 milijuna 221 tisuću i 600. To povećanje iznosi 34%.

se nepravdi, a rađuje se istini, sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpiti (I Kor. 13. 4—7).

Ljubav pokazuje muž ženi i time, da skrbi također za njezinu dušu te joj ne samo dopušta nego i omogućuje vrijeme nezanimljivih vjerskih dužnosti. Prema potrebi je i opominje, potiče na krepkast život, a ne zahtjeva od nje ništa, što je griješno. Na poseban način pokazuje joj svoju ljubav time, da joj uvijek i posvuda čuva ženidbenu vjernost, koju im je običao kod vjenčanja. Žena, koja ima takva muža, ne treba da se boji, da će joj muž postati nevjeran ili da će je jednog dana ostaviti.

Budući da su ženidbeni drugovi kao jedno tijelo, duguju jedan drugomu već i po prirodnom čudodarnom zakonu bezuvjetnu ženidbenu vjernost. Pozitivni zakon Božji riječima: «Ne raziđeš braću» i «Ne poželi žene bližnjega svoga!» samo potvrđuje tu dužnost. Božanski Spastelji naglašuje to riječima: «A ja vam kažem, da svaki kojiž od pogleda ženu da je poželi, već je učinio s njom preljub u srcu svojem. — Tko otpusti ženu svoju i oženi se s drugom, čini preljub, i tko se oženi s otpuštenom, čini preljub» (Evanđelje po Matću 5. 28 i 19. 9).

Prava kršćanska žena s druge strane svojega muža također poštuje, ljubi ga i rado mu se pokorava. I svih svojih sila nastoji, da bude svojemu mužu doista vrijedna pomoćnica kao žena, dočasnica i majka njegove djece. Svoju sreću traži u njegovoj sreći. Kao što svjeca samu sebe troši, da drugima svietli i druge grije, tako i kršćanska žena izgara i žrtvuje se za sreću svojega muža i djece. U tome nalazi svrhu života, koja je potpuno zadovoljava. «Kto je naima muž glava, žena je srce obitelji,» kao što onaj ima prvenstvo upravljanja ovi muž i mora sebi privajati prvenstvo ljubavi» (Prljo XI). Prvenstvo pak ljubavi: kao protiv žene jest odgojitelj i djela milodara. Nema na svijetu sretnijeg stvorenja od majke, koja ima svoje dijete, pa mi poklanja svoju ljubavi! Ni u jednom drugom zvanju ne može žena naći toliko sreće i zadovoljstva kao u materinstvu, jer je po naravi od Boga pozvana, da rađa i odgaja djecu.

Žena je od Boga primila posebne vlastitosti, koje je usposobljavaju, da može biti mužu na teškom putu života doista velika pomoćnica i tjeleštija. Ovu je istinu jedva pjesnik izrazio ovako:

«Tražim te, pratilice, da mi obrabiš znoj, da mi kažeš na putu koja topla riječ, kako ne bih klunuo na traku starij,»

U isto to vrijeme povećao se je broj brakova od 23.470 na 33.470 godišnje. Povećanje brakova iznosi 34% godišnje. Ostajemo zapanjeni, kad ovim povećanjem izraženim u postocima, pridodamo i broj rastava provedenih kroz to vrijeme. U isto vrijeme rastava su se povećale za 212%!

Ovo povećanje rastava ima svoj glavni uzrok u slabljenju vjere i morala. I sudovi, koji dovodjavaju bez ikakvih poteškoća provedbu rastava, pripomažu povećanju tog stanja. Godine 1927. bio je broj rastava u Švicarskoj veći nego li i u jednoj drugoj zemlji. Ako drži danas Amerika rekord u rastavima, Švicarska je odmah na drugom mjestu.

Različitje su oblici ženidbenih nesuglasica, koje uzrokuju i povećaju rastave. U potresnom poglavlju rastave «Rastavljeni ženidbeni drugovi» analizira i sudac Strehel potražuje. Koliki ne bračni drugovi, kaže pisac, rastavljaju misleći, da se izvanredno oslohadaju. Kako li se vraća! Vra se, tko misli, da ovakvo rješenje oslobađa bračne drugove bolne prošlosti... Ostaaju poaljedio prvaka braka. Ovu ajezanje, ovaj osjećaj, da se je raskinulo ono, što je jedinствeno, što je nezamjenljivo, rana je tragičnog iskustva, koja nikada ne zacjeljuje... U jednu riječ, ostaje se ovo goroko i nečasno, što se kod zdravih naroda osjeća a rastavljenju ženi i rastavljenom mužu. Kod muža je uništeno srce i karakter, a kod žene čast.

To je tezak zaključak, koji nam se nameće u statistika, iz rada naučnjaka, iz dnevnog iskustva, iz obiteljskih ruševina. Trajno i nestomivu bračnu vezu, koju danas brani samo Crkva, treba ponovo uspostavliti, ako se hoće spasiti moderna obitelj. Neka žovjek ne ruši ono, što je Bog stvorio.»

NAPREDAK AFRICKIH MISIJA

Nakon drugog svjetskog rata doznajemo o neodoljivom procvatu katoličke vjere u afričkim misijama u vremenom od prvog svjetskog rata dalje. Zanimivo je usporediti broj katolika u pojedinim afričkim krajevima godine 1921. i porast godine 1939.: u Ugandi broj od 190.000 katolika porasao je na 410.000, na Madagaskaru od 260.000 na 600.000, u zemlji Bantu (Južna Afrika) od 27.000 na 200.000, u Kamerunu od 64.000 na 598.000, u Nigeriji od 25.000 na 306.000. Porast obraćenja na katoličku vjeru nije zaostao ni za vrijeme drugog svjetskog rata. Prema podacima iz godine 1944. u kraju Ruanda—Urundi povećao se je broj katolika od 26.000 na 800.000 krštenih i 235.600 katekumena, a belgijski Konger se do konca ovog rata digao na 3.600.000 katolika i katekumena. Katekumeni su dosadani pogani, koji se spremaju na primanje sv. krsta, i tako ona crna Afrika, koja je godine 1918. imala samo 1.900.000 katolika i 600 tisuća katekumena, može se 1939. godini ne pohvaliti sa već 3 milijuna katolika i 2 milijuna katekumena. To je doista blagosloveni plod sirovog nadbiskupskog rada misionara, budući da potiča za obraćenje ne dolazi kao nekada odgoz od vladara nego odgoz tako da se i u misijama provodi zdrav demokratizam.

i da me upozori, ako skrenem s pravog puta.

Tražim te, pratilice, da umoran naslonim na tvoje rame svoju ljubav. Lijep je zajedno putovati. Svi predježi su lijepi i kajnje u vinogradu opomine mirisa i čvata.

Putevi su kraći, visine manje strme, i svaki nosi samo polovinu svoje težine. L. J.

Život s Crkvom APOLOGETSKI KUTIĆ

Postanak svemira

(KOZMOGONIJA)

DRUGA NEDJELJA U KORIZMI

(Dne 2. ožujka)

Na početku sv. mise u «Luzas» zavijev mećnik milosrđe Božje nada nas i molit bogu za pomoć protiv nevoljama: «Izbavi nas, Bože, iz svih tjeskoba naših!» — K tebi, Gospodine, dajem dušu svoju, Bože moj, u te se ufam, ne daj da se zastidim!

U poslanici (Solunjanima) potiče nas sv. Pavao, neka živimo po Božjim zapovijedima i neka živimo uzredom Bogu — čuvajući se nečistoće i prevare. Bog nas naime «nije pozvao da nečistotu, nego na svetost u Isusu Kristu, Gospodinu našem».

Zatim kaže misliti: «Slavite Gospodina, jer je dobar... Blazeni oni, koji su ispravni i čine pravdu u svako doba. Sjeti nas se, Gospodine, u brizi svojoj za svoj narod i posjeti nas spasenjem svojim!».

Evangelije (po Mateju 17, 1—9) pripovijeda nam, kako je Isus na Petru prozborao pred učenicima Petrom, Jakovom i Ivanom. Njegovo «lice zasja kao sunce», a «haljinu mu postadoše bijele kao snijeg» te im se prikazuju Mojsije i Ilija. Učenici su bili tako srećni, da su mu rekli: «Gospodine, dobro nam je biti ovdje. Ako hoćeš, načini čemo ti tri sjenice (zakloništa pred suncem): jednu tebi, jednu Mojsiju i jednu Iliji. Tada ih zasjani «sajanj oblaka», a s neba

su čuli glas: «O, o je moj ljubljeni sin, koji mi se omilio: njega slušajte!» — Učenici su se u strahu spustili na zemlju, ali Isus im reče: «Ustanite i ne bojte se! I više nikada vidjeti nikoga osim Isusa».

Taj je prizor ostao Isusovim učenicima čitavi život u pameti.

TREĆA NEDJELJA U KORIZMI

(Dne 9. ožujka)

U poslanici (Efežanima) kaže nam sv. Pavao: «Ugledajte se u Boga, kao predraga djeca i ljubite se, kao što je Krist nas ljubio! Ujedno nas pozivlje, neka se čuvamo u govoru ružnih i nečistih riječi, «jer na one, koji zavode druge riječima, dolazi srdžba Božja».

Evangelije (po Luki 11, 14—28) pripovijeda nam, kako je Isus istjerao đava iz čovjeka. Isusovi protivnici rekli su, da on izgoni đavle pomoću njihova poglavice Belzebuba. Ali Isus je predložio narodu, da je to nemoguće, jer bi davili radili sami protiv sebi i na svoju propast, kad bi izgonili jedan drugoga. Dok je Isus to govorio, povikala je neka žena iz naroda: «Blago tijelu, koje je te nosilo, i prsima, koja su te dohla!».

On na to odgovori: «Još više blago onima, koji slušaju riječ Božju i orže je!».

Zapamtimo to!

Novi pomoćni biskup prešovski

Grkokatoličkom biskupu u Prešovu (u istočnoj Slovačkoj) Msgru. P. Goidiču imenovala je sv. Stolica pomoćnog biskupa i to msgr. dra. Vasyla Hopka, profesora moralke i urednika grko-katoličkog lista «Blagovestnik», koji je u pravu prigodom jubileja užhorodske unije izdao vrlo informativnu knjižicu o grko-katoličkoj crkvi. Dr. Hopko ima od svoga svećeničkog rođenja dalje živje u sve češćim katoličkim. Njegovo prvo polje rada bila je grko-katolička župa u Pragu, koja je tada imala svoje župljane ne samo ovdje, nego i po čitavoj Češkoj i Maravskoj. Te prijateljske veze s češćim katolicima pokazao je dr. Hopko još nedavno, kad je prikrio i češke članke za svećenički jubilarni broj svog «Blagovestnika». Bio je tada upravo ponedjeljak, što je mogao proslaviti jubilej sjedinjenja svojih ljudi u svim jezicima Českoslovačke republik: u ruskom, ukrajinskom, slovačkom i češkom, i to u čirškom i latinškom pismu.

Pripravom broja grko-katoličkih župa i vjerna također izvan prešovske eparchie (biskupije) porasli su također zadaci pastirske brige za sve grko-katoličke Českoslovačke republike, te je stoga sv. Stolica udovoljila molbi preuz. biskupa Goidiča i dala mu dobrog pomoćnika u novom posvećenom biskupu

Mois. Hopko sin je stonastog zemljoradnika iz Hrabskog kod Bardějova, gdje se je rodio 21. travnja 1904. Otac mu je rano umro, kad je Vasyli bila tek godina i po. Od bijede pristijela otišla je obudovijela majka Ana Hopkova u Ameriku, da bi svojim radom i tvornici uzmogla otkrati svom djetcu, trogodišnjem tada Vasyli i njegovu sestru, koje je povjerila u zaštitu svom bratu u Hrabskom, šaljući mu za njihovo uzdržavanje kroz 25 godina zaradivani novac iz Amerike. Kasnije primio je k sebi Vasyli njegov ujak Demeter Peirenko, grko-katolički župnik u Blažovu, a otuda je kasnije otišao na studij u Prešov i tu završio gimnaziju i bogoslovnu akademiju. Za svećenika bio je zaređen 3. veljače 1929. Odmah nakon ređenja bio je imenovan upraviteljem grko-katoličke župe u Pragu, gdje je marljivo djelovao do god. 1936. Tada je bio pozvan za duhovnika u sjemeništu. Iste je godine imepovan monsignorom. God. 1937. bio je kao prvi doktor promoviran na bogoslovnom fakultetu u Bratislavi i postao konzistorijalnim prisjednikom. Mnogo je vremena vršio službu biskupskog tajnika. God. 1945. preuzeo je mjesto profesora moralke na Visokoj bogoslovskoj školi u Prešovu i uredništvo nacionalnog časopisa «Blagovestnik». Novost biskupu naše čestitke!

Otkada imamo povijest čovječanstva, vidimo, da se je i u najstarijim vremenima pitao čovjek: Otkuda ovaj svijet? Kako je nastao? Na ova pitanja odgovarale su razne priče (mitosi) kod raznih naroda. Pet šest stotina godina prije Krista bavi se time znanstveno grčka filozofija koju ne zadovoljava one pučke priče o postanku svijeta.

Objava Božja tumači nam postanak svijeta jednodjavini riječima: U početku stvori Bog nebo i zemlju (vidljivi i nevidljivi svijet).

Moderna (suvr.) znanost tumači također postanak i razvoj svemira. Ona može dobiti pratiti unatrag razvoj nekih svemirskih sistema, ali ne može nikako objasniti početak izvora, uzrok ovih kosmičkih sistema. Napose bavi se znanost nama najbližim kosmičkim sistemom, sunčanom sistemom. Od raznih naučnih tumačenja tih kosmičkih sistema ima najviše vjerojatnosti Kant-Laplace-ova (Kant-Laplace) hipoteza, iako i ona ne rješava mnogih poteškoća. Po toj hipotezi razvio se je naš sunčani sistem (sunce sa svojim planetama) iz svemirske maglice. Vremensko trajanje u prošlosti kao i u budućnosti kreće se po mijenju nekih usnjenika između deset do sto milijarda godina. Naša zemlja je stara — tako drže — oko dvije milijarde godina. U svemiru postoji zakon entropije, po kojem zakon ide svemir prema mrtvili (razumije se, za to treba do toga mrtvilo mnogo milijarda godina).

Svemir ima ogromne dimenzije. Drži se, da svemirski polunjer iznaša oko 1 milijardu do 1000 milijarda godina svjetlosti. Tu ogromnu dimenziju (širinu) teško si je predstaviti, kada znamo, da jedna godina svjetlosti je razmak, što ga prevali svjetlo u godinu dana prevlajujući u svakoj sekundi trista tisuća kilometara. Kako je situacija naša zemlja i tom svemiru sa svojim opsegom od četrdeset tisuća kilometara (na polutniku ili ekvatoru)? I ljudski pak u naša krilima svoja umovanja prelazi granice ove silne vasion (svemira). Zaista mi nosimo u sebi sliku Božju!

Postoji li opreka, sukob između objavljene vjere i znanosti u tumačenju postanka i razvoje svemira? Ne postoji! Objavljena vjera, koju čuva katolička Crkva, uči u kozmogoniji ove istine: I. Bog je stvorio sve iz ničesa. 2. Sve je stvoreno u početku vremena. 3. Sve, što je stvoreno, bješe dobro. 4. Boga treba poštovati!

Između ovih istina i rezultata znanosti nema nikakvih opreka, protivnosti. Jer i ako tvrdimo u ime znanosti, da se je sve to razvilo iz neke pratarji (svjetlosnih kvanta, protona, elektrona), time uvijek ostaje otvoreno pitanje: Tko je stvorio tu pratarju? Tko ju je po-

stavio u gibanje? Tko je postavio fizičke zakone, po kojima se sve to kreće i razvija?

I veliki učenjaci: astronomi i fizičari došli su kod umovanja, razmišljanja, ispitivanja svih tih pojava do prauzroka svega toga, do Boga. Pred nekih petnaest godina pisao je veliki učenjak Maks Planck fizičar svjetskog glasa, da između vjere i znanosti nema opreka, već kada netko dobro shvaća što uči vjera i što uči istinska znanost, može vidjeti, kako se vjera i znanost upotpunjuju.

DOPISI

IZ KALDIRA

Mlada misla

Dne 18. veljače — nakon 157 godina — imali smo mladu mislu, koju je prikazao naš župljanin veleč. Ante Prodan. Svečanost je protekla u najvećem redu. Mladomislak je bio otkriven u procesiji od crkve sv. Trojstva u župnu crkvu. Na ulazu u crkvu obješana je pjesma «Ti si svećenik na vijek». Naroda je bilo toliko, da ka crkva nije mogla obuhvatiti.

Prigodnu propovijed održao je veleč. Leopold Jurca, ravnatelj Hrabskog sjemeništa u Pazinu. Poslije sv. Mise sv. je narod obješao «Tebe Boga hvalimos». Poslije blaagoslova podijelio je mladomislak svoj mladomislak blaagoslov.

Vrijedni su pohvale pjevački, koji su dobro izveli Hallerovu misu u dva glasa i razne dvopjeve. Posebnu pohvalu zaslužio domaće dušobrižno veleč. Galo, koji je u tako kratko vrijeme okotio crkvu i sve tako rasporedio, da se je sve izvršilo u najljepšem redu.

IZ PAZINA

Poklade u sjemeništu

Po starom običaju sjemeništa priredili su daci našeg sjemeništa u Pazinu za poklade priredbu sa šaljivim programom uz nekoliko pjevačkih točaka. Narocito je lijepo i živo bila izvedena stara duhovna komedija iz XVI. stoljeća «Novela od Stanca» od Marina Držića.

Priredbi je prisustvovao velik broj prijatelja sjemeništa iz Pazina i okolice, koji su zajedno s daccima proveli ugodno večer.

ZA FOND LISTA «GORE SRCA»

DAROVALJI SU:

N. N. iz Tarjuna 80.— Lira; N. N. iz Tinjana 100.— Lira; N. N. iz Zimnja 60.— Lira; N. N. iz Zimnja 60.— Lira; N. N. iz Zimnja 60.— Lira; N. N. iz Zimnja 60.— Lira; Franc Vroha, Mornarice pri Domžalah 300.— Lira.

TOBIJA I SARA

(PRIPRIJEŠT IZ SV. PISMA)

«Tobija je bio od izraelskog plemena Neftalijca, iz nekog grada u Palestini (u Gornjoj Galileji) U dano Salmanaasara, kralja asirskoga, bio je odveden u ropstvo. Ali ni u ropstvu nije ostupio od puta istine. Sve, što je imao, dijelio je svaki dan sa svojim zarobljenim zemljanima. — Kad postade zreo čovjek, uze Anu iz svojevoga plemena za ženu. Ona mu rodi sina, kojemu nadaju svjeze ime Tobija. On ga je učio od djetinjstva, da se uoči Boga i da se kloni avajkoga grijeha. — Tako je obilazio sve, koji su bili u ropstvu, i davao im spasonosne opomene. — Tobija se je bojao više Boga negoli kralja. Svojim bi zemljanima govorio: «Mi smo djeca svetaca i očekujemo život, što ga Bog daje onima, koji u svojoj vjernosti ne ostupaju od njega.» Jednoga je dana po nezreći oslijepio,

Od tada morala je žena njegova skrbiti za uzdržavanje obitelji. Ona je išla svaki dan na tkanje i donosila kući, što je radom svojih ruku mogla zastuđiti. Nekog dana dobila je jare i donijela ga kući. Kad je njezin muž čuo njegovo blejanje, rekao je: «Da nije ukradeno? Ako jest, neka se vrati gospodaru njegovu; jer ukradeno ne smijemo ni jesti ni dotaknuti.»

Budući da mu je život bio odvise težak, molio je Gospodina, da mu pošalje smrt: «A sad, Gospodine, postupaj sa mnom po volji svojoj i daj da se uzme moj duh u miru; jer je bolje za me da umrem, negoli da živim.»

II.

Istoga dana i Sara, kći Raguelova, daljna rođakinja Tobijina, u Ragesu, gradu medijskom, morala je čuti pogredu od jedne izmetu služkinja svojega oca. Ona je naime bila već udata za sedam muževa, jer je zao duh, po ime-

nu Azmelej, bio ubio te muževe, čim su otišli k njoj. Kad je Sara ukorila služkinju zbog neke pogreške, reče joj ona:

«Neka ne vidimo nikad na svijetu ni sina ni kćer od tebe kreveta svojih muževa! Hoćeš li i mene ubiti, zao što si već ubila sedam muževa?»

Na te riječi otide Sara u gornju sobu svoju, kude te nije ništa jela ni pila tri dana i tri noći, nego je ustrajala u molitvi i sa suzom: molila se Boga, da bi je izbio od te sramote. Kada je trećega dana dovršila svoju molitvu, počeo slaviti Boga i reče:

«Neka je blaagosloveno ime tvoje, Bože otaca naših! Ti činiš milosrđe, nakon što se srdiš, i u vrijeme nevojne oprastaj grijeha onima, koji te zovu. Zato obračam k tebi, Gospodine, lice svoje i podičem k tebi oči svoje! Molim te, Gospodine, oslobodi me od okova ove sramote ili me uzmi sa zemlji! Ti znaš, Gospodine, da nijesam nikada židovka za mužem i da sam došla u ovaj svijet čuvajući čistu od svake pohote! Nikada se nijesam pridružila raspuštenima niti sam opečala s lakomnima. Samo u strahu pred tobom, a ne iz svoje požude, privoljela sam da se udam za muža. Nu ti ja nijesam bila dostojna njih, ili oni

nijesu bili dostojni mene, jer si me ti čuvao za drugoga muža. Jer nad tvojom odlukama nema čovjek vlasti. Tvoje ime, Bože Izraelov, neka je blaagosloveno u vjeki!»

III.

Molitve i Tobije i Sare bile su u isto vrijeme uslišane kod veličanstva Boga Višnjega. On je poslao anđela svojega, svetoga Rafaela, da pomogne i njemu i njoj, jer su njihove molitve bile u isto vrijeme prinosene Gospodinu.

Tobija je pozvao svojega sina k sebi te mu je govorio: ovako: «Sine moj, čuj riječi usta mojih i metni ih kao temeljni kamen u svoje srce! Kad Bog uzme k sebi moju dušu, sahrani moje tijelo! A mater svoju poštri sve dane života svojega! Spomeni se, kako je mnogo i velike pogubi imala s tobom u kriju materinul kad se bude nvršilo i vrijeme njezina života, sahrani je uza me! Sve dane svojega života imaj Boga pred očima! Čuvaj se, da ikada prvošila na grijeh i da prestupiš zapovijedi Gospodina. Boga našega! Davaj milostinju od imetka svojega i ne odvraćaj nikada lica svojega od kojeg siromaha! Tada sa ni od tebe neće nikada odvratiti lice Gospodnje. Budi milosrdan, koliko možeš! Imaš li mno-

Današnje stanje crkve u Kini

Možda nemojemo zamisliti da bi bio rat tako pogodan, kao što je Kina. Rat je ondje započeo mnogo ranije nego li u Evropi, te nije svršio sve dosada. Po cijelom je kulturnom svijetu poznata filozofa nankinškog biskupa Yu-Pina, u kojoj je on već godine 1937. potpuno raskrinkao i pokazao prave ciljeve japanskog imperijalizma, koji je bio materijalno i duhovno zarobliti veliki kineski narod. Kad je taj moderni kineski crkveni dostojanstvenik bio u svibnju god. 1939. na internacionalnom euharistijskom kongresu u Budimpešti, dao je vrlo zanimivu izjavu o tragediji Kine našom sunarodnjaku profesor dr. Mari Ujeviću, koji ju je objavio u Zagrebu. Poslije siromašna Japanaca stupio je na mjesto njihovog anglosaski imperijalizma. Zemlja je u velikoj mjeri opustošena, naroo osiromašena.

U pogledu vjere Kina je zemlja najvažnija nuda usprkos strašnim udarcima, koje je rat nanio katoličkim mislima. Radi pada vrijednosti kineskom novcu bilo je postalo nemoguće održavati misijske zavode, naročito sjemeništa. Za jednu bundevu (dijeljac) plaćalo se je 1000 kineskih dolara. Misionari su zapali u skrajnje poteškoće. Tako su na pr. franjevci u Hanau stupili po savjetu svog biskupa u tvornicu tkanina, da bi zaradili barem najvažnije stvari za misiju. To su učinile i redovnice, da bi uzmogle održavati izbjeglice sirote u sirotištu. Druge su misionari prodali električni materijal misije, da bi smogli hranu za svoju mladež. Uza sve to svagdje su već preseli na novu misijsku rad, Katedre su, nakon četirigodine stajale, već počeli obilježiti sela u a gradovima grupa dječica u misijske škole u dva do tri puta većem broju nego li je bilo u vrijeme najljepših predratnih prilika. Radnosnu je nadu najavio kineski Crkvi sv. Otac Papa Pij XII već tunc, što je novom kineskom kardinalu Mons Tomi Tieniu odredio kao novo nadbiskupsko sjedište glavni kineski grad, grad Peking, dok je dosadnje njegovo sjedište bio grad Tsing Tse na Žutom moru.

Crkva napreduje na drugim stranama. Između 480 milijuna stanovnika u Kini i Mandžuriji ima oko 4 milijuna katolika. One 11. travnja 1946. uređio je za sv. Otac redovitu crkvenu upravu s 20 nadbiskupija, 79 biskupija i 38 apostolskih prefektura. Poglavari kineskog episkopata je nadbiskup Pekinga i primas čitave Kine kardinal Tonia Tien; prvi kardinal mongolskog porijekla.

Današnji kineski svećenici ima 2.300, od toga 28 biskupa, a strani misionari 3.300. Na svakog svećenika dolazi oko sto tisuća nekrštenih i 900 kršćana. Za uzgoj svećenika podmlatka postoji 16 velikih sjemeništa, u kojima ima 1.164 bogoslova, i 108 malih sjemeništa sa 5.386 djece. Osim toga postoje u Kini dvije katoličke univerzite i jedan univerziteti Institut s 3.689 slušača, i 14.058 drugih škola, koje posjećuje oko 470 tisuća djece.

Rat je strašno pogodio kineske katolike. Nekoliko stotina crkava, škola, sirotišta, bolnica, ljekarna, sjemeništa i samostana bilo je uništeno ili oštećeno. Misionari još žive u neopisivoj bijedi. Redoviti moraju vlastitim rukama zaradivati svadnjači kruh kao nelada sv. Pavao, da ne bi poginuli od glada. Stranci-misionari piše, da je morao prodati svog magarca, sedlo i zimski kaput da bi sinozga nešto novca za život. Nekoji se bave tkanjem, drugi prodaju lijekove ili poštanske marke, treći obrađuju zemlju i t. d. Za vrijeme rata s Japanom trpeli su katolici mnogo od okupatorske vlasti, koja ih je poticala na otpad od vjere. Tako je dne 15. srpnja 1944. bio od Japanaca grozno mučen kineski sjemeništarac Petar Fu i to za to, što se nije litio izjaviti proti sv. Krstu. Sada trpe katolici s ostalim Kinezima još uvijek na ratnom području.

Uza sve tanne teško izjavio je kardinal Tien, da nije kineski puk bio nikada još tako naklonjen Crkvi kao što je u pravo sada: »Kina će biti sretna« — veli kardinal — »ako bude primila Evanđelje Isusa Krista«.

Kina je pripravljena. Potreban je samo mir i obilna pomoć duhovna i tvarna, pa će se katolički život ondje rasvijetliti na dosad nevjerljivi način. Kinezi će u sazi vjere nadmašiti ostarelu Evropu i otvoriti nove puteve općoj Crkvi Kristovoj u skoroj budućnosti. Oni rade i na naše molitve i žrtve, žrtve svih kršćana, koji mole: »Dajdi kraljevstvo Tvoje«.

NAJNOVIJA MISIJSKA STATISTIKA

Misijska statistika, bilježice velike uspjeha čitavog misijskoga rada u vremenu od 20 godina između oba svjetska rata — više nego li podvostručenje broja krštenih (9 i pol milijuna godine 1918. — preko 22 milijuna godine 1939.) — neće i ne može podcijenivati pionirski misijski rad prošlih četiri stoljeća. Sigurno je stoga, da prvi svjetski rat znači konačan pionirskog misijskog doba, otkrivanje nepoznatih poganskih krajeva i poezije karavana i misionarske romantike. Nastalo je vrijeme organiziranog rada, kada je već čitav takav kontinent kao što je Afrika postao pristupačan svjetskim misijama. A kršćani Evrope, Amerike i misijskih krajeva poslali su Božji glas, kao je razvidno nesamo iz velikih materijalnih žrtava za misije nego i iz podvostručenog broja misijara, koji je od 10.000 osoba porasao na 23.000. Uza sve to ipak vrijedi izjaviti Spasiteljeva: žetva je velika, a radnika malo, ako se sjetimo, da je povijesni preokret u Japanu i Kini pripravio područje najvećeg misijskog djelovanja, o kome ovisi sudbina tih naroda i svjetskoga mira.

«Ako Gospod ne gradi kuće, uzalud se muče, koji je grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bije, koji ga čuva.» (Ps. 126, 1).

ako izbjegavamo svaki grijeh te dobro činito».

Mladi Tobija odvrativ svojemu ocu: »Sve, što si mi zapovjedio, oče, učinio ću!«

Zatim je upitao oca, kako bi mogao doći do Gabela, kad ne zna puta. Otac mu je savjetovao, neka si nađe svojega i vješlog pratilaca. I Bog mu je poslao ususret krasna mladića: to je bio anđeo Rafael, koji mu se je ponudio za pratilaca. Star Tobija reče: »Putujte sretno! Neka Bog bude s vama na vašem putu, i njegov anđeo neka vas prati.«

Kad su otišli, počela je mati plakati, a muž ju je tješio.

»Ne plači! Naš će sin doći onamo zdrav i vratit će nam se zdrav, tvoje će ga oči vidjeti opet. Jer ja vjerujem, da ga prati dobar anđeo Božji te sve utvrdit će dobro, tako da će se s veseljem vratiti k nama.«

Na te riječi prestade mati plakati te se umiri.

IV.

Tako pođe Tobija na put. Prvu večer atade na rijeci Tigrisu. Kad sade da opere sebe noge, izade najednom velika rba i htjede ga proždrijeti. Ali anđeo ga spas. Na to ga upita Tobija: »Gdje ćemo prenoćiti?«

Iz dnevnika jednog svećenika

IZ DOBA BORBE

(Svršetak)

Put, koji vodi na groblje, uspinje se veoma strmo. U očekivanju nekoga stranošca više se pošušilo. Topot vojničkih cipela i bolno steganje osudenika rušili su koban mir, u koji je utonulo eljelo mjesto.

Zbogom, T. mojad Zbogom, mila djece mojad — čuo se ojednom bolan vapaj, kojemu je jeka bila očajan krik iz kuće jednog od osudenika. Tu — tamo pomollila se iza okna koja glava — prestrašeno ispitivala, što se to događin. Naši ječaji su im objasnili sve. Jedan od osudenika okrene se i vidjeviš imene gdje plačem usklikne sigurnim i jakim glasom:

— Nemojte plakati, don D., ni glesmo nevinii za pravdu.

I moi dragi F. se obarzo nekoliko puta kao da nekoga traži. To mi je tako srce ranilo, pa se nijesam mogao uzdržati, te sam poletio k njemu usred te tužne povorke, koja je, ljudi moji, mogao sjedaš os on kad voditahu na Kalvariju najvećeg Mučenika. Bačih mu se oko vrata i uzviknuh s nini mieste njegove starije majke

— Pozdravite mi mamu — samo je šanuo inače nčim nije pokazao ono, što se u njegovoj duši zivalo. Čak ni plakao nije. Bože, otidi njima snage te su mogli enako sigurna i žurna koraka ići ususret majci. Kako nijesu krenuli pameću? i ja skupra s njima? Sad se ipak sjećam, ker u snu da ni ja nijesam bio svjesan onoga što sam govorio i činio. Kad smo ono slietli na stratište, kad j već bilo sve spremno da se izvrši osuda, kako sam mogao povikati:

— Ali zar nem? još načina, da se spase ovi nevinii ljudi?

— Više se ne sjećam da li mi je tko na to odgovorio, ali mislim, da nije.

Na vrh sela, na alazu — da tako rečemo u grad, vojsci su razmjčteni amo, tamo, s puškama. Na domaku je groblje. Mozgom mi preleti grozan prizor, što će se do koji čas odigrati pred mojim očima, i udariti u grčevi plak. Moje ponašanje je valda bilo čudno ovim vojnicima, te mi jedan dobači:

— Sto treba olakati, velećesam? To su zli i opakii ljudi.

— Ne, nije istino! — odvratih na sav glas — Nijesu to opakii ljudi. Svi su oni poštenii i nevinii.

— Eh, mora i koji pravedan stradati — glas je odgovori, ali ja se više ne osvrnuh na njihove primjedbe, jer su druge misli kao munja presjecale moju pamet. Promislio sam, kako mora biti tim judnicima u onaj čas. Čini mi se, da sam se toliko bio uvukao u njihovo duševno raspoloženje, te sam i ja sam bio omamljen dahom prekrugobnoga svijeta, koji ih je onaj primiti do koji čas u svoj zagrljaj. Kad smo stigli do raskršća, gdje jedan križ pokazale put na groblje, na naše se čudo zaustavi tužna

Anđeo mi odgovori: »Ovdje stanuje dvojek po imenu Rafael, tvoj daljni rođak. On imade ker po imenu Saru. Osim nije nema ni sina ni kćeri. Tebi pripada sav njezin imetak, ali je potrebno, da je uzmeš za ženu. Prosi je dakle u njezina oca, i on će ti je dati za ženu!«

Tobija odvratu: »Čujem, da je bila udata za sedam muževa i da su svi pomrli i da ih je ubio zao duh. Zato se bojim, da bi se to moglo i meni dogoditi. Kako sam ja jedina u svojoj rođetjini, obrorilo bi lih to u grub.«

Tada mu reče anđeo Rafael: »Čuj me, i kazat ću ti, nad kojim ljudima ima zao duh vlasti. Ima ih, koji se tako žene, da protjeraju Boga iz svojega srca, jer se žene kao nezaznane životinje ugadajući samo svojoj pohoti. Nad takvima ima zao duh vlasti. A kad ti uzmeš Saru za ženu i stupiš u bračnu sobu, najprije se t' da jedan uzdrži i posveti se s njom samo u molitvi. Kad prođe treća noć, uzmi djevojku u strahu Gospodnjem k sebi, više iz čežnje za dječom, nego li gonjen požudom, da dobiješ među potomstvom Abrahamovim blagoslov u dječi.«

(Svršit će se.)

povorka. Što će sada biti? Zašto ne idu naprijed? Objasnije je odmah slijedilo. M- se nad, osamo pred braćom svojom koji stajahu poredom: jedan do drugoga gledajući pogledom kojim kao da su htjeli sve sbruhvati i ponijeti s njom u vječnost.

Tu se odigrao prizor, strašan i jezoviti prizor, koji neću nikada zaboraviti, iako mi se i sada čini kao jedan grozničavi san. Netko doziravše svoje mile, netko pružavše ruke prema meni kao da traži spas, netko mi pružavše cijele netko košulju da ponesem njihovim dragima u znak da su i zadnje misli njihove bile uz njih još jednom se bačih oko vrata prijatelju P. i gledajući ga s licem zapanjen.

— Ma je li moguće, dragi F., da nas stavljaju? Je li moguće da ćeš do koji čas biti na drugome svijetu?

— Tako je bila sudbina! — odgovorio mi je glasom koji je već bio s onoga svijeta

A moji dobri J i I, koji ste za života bili kao dva brata, je vas ni smrt nije mogla razdružiti i koji ste sa svakim bili tako dobri i prijatni, kako li ste se nienio ljubili i grlili kao brata svoza nienio svojih mihi i dragih? Nih ste dozivali, ali oni vam se nijesu mogli odzvati.

— Što ćemo činiti sad, don D.? — zavopio je J takvim glasom, kakovim je mogao nekod Isus na križu zavopiti: Oče, zašto si me zapustio? A ja sam odgovorio njemu i svima:

— Polakajte se pokajajte se od grijeha svojih sada u zadnji čas!

Jedan od vojnika uhvati me za mišicu i odtrgne me od vrata ove riječi: — Oče, radite brže! Svijet svoje, jer je vrijeme prošlo.

Učinih veliki znamen svetog križa nad njima izgovarajući riječi:

— Ja vas odriještam od grijeha vaših u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Još jednom se svi redom izjubisimo, i kako se vojnicima žurilo, zamolismo da počekaju par časaka, da ne vidimo grozan prizor. Dva vojnika nas uhvatise i žurnii nas korakom otprilje do ulaza u mjesto. Udismio u bijež. Nakon možda nit jedne minute dopro je do nas mukli odjek potuma.

— Bježimo bježimo, don D. od ovoga pakla! Aoh, jadni narode!

To je bilo u petak 20 kolovoza 1943. u 6 sati i 15 minuta popodne, kad se sunce spustilo na počinak.

Te kobne noći nije se mogao uhvatiti sam moji sredi, a mislim ni ostalog naroda. U noćnu tšinu isprekidano ječanja gledao sam u osvedano nebo, tražeći utjehu: gore kad je nje bilo na zemli. Neka noć pritisla mi grudi, i u klekoti na prag vratim moje terase, i gledajući nebo sam mogao izustiti:

— Gospodine, smiluj nam se!

Dne 26. kolovoza 1943 — Zašto ste me pitali, da li sam ranjen, kad sam se vratio sa stratišta? — zapanih večerasi jednog prijatelja susjeda

— Pitao sam vas zato, jer ste strašno izgledali. Kaput vam je na leđima bio mokar, cijepi i negovnice pune prašine, kosa raščupana, njezine pleće obješene, a lice izobličeno i blijedo.

— Da, da! — promrmljah. Sad se sjećam. Činili ste, da mi dadu jedno ime istučeno u prečetu. I kamtimkuh mi mi dali pitu. Da, da, sjećam se i ja se čudim, kak, nien m šenu panuću pri takvoj grozoti. Promisliše mi smo kod kući imal jednog psa, bio je star, gluh, krležin i bolehliv, a ipak nitko nije imao srca dati ga zavaliti u jamu ili ubiti iz pušve. A kamo li ubiti dovoljeka stvorena na sliku i priliku Božju!

— Sve se moć nadokadati, ali život ljudski ne sebi prijatelj!

A ja sam u reči samo kazao: — Bože, digni me radlie, nego li do još što takva doživim!

DON D.

«Bio sam mlad, sad sam star: ali ne vidjeh nikada pobožnika ostavljena, ni djece njegove, da prose kruha. (Ps. 36, 25).

Iz katoličkog života

RAZNE VIJESTI

PRVI PASTIRSKI LIST NOVOG PRASKOG NADBIŠKUPA DR. JOSIPA BERANA

U svom prvom pastirskom listu, izdanom 8. prosinca (na dan biskupskog posvećenja i ustoličenja na stolici sv. Vojtaha) nije preuz. nadbiskop dr. Josip Beran iz ostalo i ovaj »Sretnog li nas, do, ako razni njegova stabla i razne narodne grane predstavljaju živu granu na život granu čistoga kršćanstva. Ne koristi li narodu onaj, koji na bilo kakav način sprječava izumiranje i sušenje toga ogranka? Uvjeren sam stoga, da bi bilo sigurno moguće doći do užeg jedinstva Čeha sa Slovancima u prvom redu na tom temelju; a jednako i ono tako neizbježno ujedinjenje Slovaca i Poljaka postignuto osim na toj osnovi, kao što je to osjetio već Karlo IV. osnivajući slavenski manastir u Pragu. Osjećam stoga izvanredno naročito simpatiju za cilj uništenih velebratki kongresa, kao što je to javno istaknuo naš gospodin president (predsjednik republike). — »Apostolat sv. Cirila i Metoda« (sa sjedištem u Olooucu) i svi uništenički radnici i promotitelji bili su uvijek toga nazora, da je jedino na temelju kršćanske vjere i po stopama sv. Cirila i Metoda moguće doći do užeg jedinstva Slovaca. Svi dobro znaju, kako su velebratki kongresi, na kojima su sudjelovali pripadnici raznih naroda, doprinijeli u velikoj mjeri bližem upoznavanju i suradnji među pripadnicima slavenskih naroda. ACM uopće ne ide za političkim ciljevima, već za jedinstvom Slavna u pravoj vjeri i Crkvi. Kristovoj »Apostolat sv. Cirila i Metoda« zahvaljujući je preuzvišenom praskom nadbiskupu na riječima naročite simpatije, koje uljevava snage i poticaja za daljnju rad.

ZAKLJUČCI BISKUPSKE KONFERENCIJE U OLOMOUCU

Središnja školske Apolostola sv. Cirila i Metoda predložila je posljednjim biskupskom konferenciji u Olooucu, da bi se u svim biskupijama Čehoslovačke republike obnovio dijecezanjski Apostolat sv. Cirila i Metoda (ACM), kao što je to bilo prije rata dotično prije nacističke okupacije, koja je raspustila sve škole i slavonske škole kršćanske organizacije, pa tako i ACM. Djecezanjska društva ACM bi povećana u zajedničku središnju provincijalnu duhovno jedinstvo republike i potaknula žvahnju uništenički suradnju s inozemstvom, naročito slavenskim. Osim toga zanimala je ista Središnja episkopat, da li svojim autoritetom podupre pripravu proslave 950-godišnjeg mučeničke smrti sv. Vojtaha, prvog češkog praškog biskupa, te predložila i tu suradnju izdatim program. Ona ta prijedloga prihvatila je biskupsku konferencija sa punim razumijevanjem i pohvalom Središnja ACM-a stupila je također u vezu s bratskom slovačkim društvom sv. Vojtaha u Trnavi, koje je radošno pozdravilo misao zajedničke svetovojtuhovske jubilarne proslave, te se je već u svojim izdanjima za godinu 1947 osvrnulo povjesnim i miestopisnim značkom o rodnom mjestu sv. Vojtaha. Očekuje se također sudjelovanje poljskih katolika, kod kojih je širenje i odanost tom apostolu kršćanstva u Poljskoj bila uvijek iskrena i duboka. Sigurni smo, da će i katolici Jugoslavije prihvatiti poziv slavenske braće sa sjevera: »Sledajući na ono, što nas spasi, da bismo svladali ono, što ruši slavensko jedinstvo«.

SLIKA PRASKOG MALOG ISUSA

Među vjernicima u Pragu i u ostaloj Češkoj veoma je probirana sposobnost praškog Malog Isusa, a sada prodire i preko Oceana u Južnu Ameriku i u Sjedinjene Države. Kako prile iz New-Yorka u svoje staru domovinu velika dobrovoljstva ACM-a (Apostolata sv. Cirila i Metoda), Miss Katerina Pistekova naznači se skoro u svako katoličkoj crkvi u New-Yorku slika praškog Malog Isusa (Praški Jezuljak). Kod nje se u obitelji devetice na čast Malog Isusa

naročito pred Božić. U tako zvanj ješkoj crkvi, od redemptorista u New-Yorku bilo je za čitavog adventa svećanica u četvrti sata po podne s molitvom praškom Malom Isusu. Ista se poboljšnost obavija nadalje svakog utorka na podnevnoj, popodnevnoj i večernjoj sv. misi sa propovjed i blagoslovom na engleskom jeziku. Doduše u New-Yorku je sve manje Čeha, jer se iz oslobodene domovine ne moraju više seliti, a dosadnji polaze a Long Island. Odsada će imati kod redemptorista svake nedjelje sv. misu s češkim pjevanjem, jednu vjekovnu s češkom propovjedi, a na pola popodne blagoslov. Tako će onaj Isus, koji je nekada hodao samo Palestinom, proći — po riječima sv. Pavla — čimž dobro ne samo Evropom, nego i Americom i cijelim svijetom.

BERLINSKI BISKUP KARDINAL PREYSING

zahvalju je pastirkom okružnicom svim katoličkim roditeljima, koji su glasovali za kršćansku školu. Prije rata, od godine 1933, kao je Hitler bio potpuno zagospodarao, bile su u Trećem Rajhu uvedene škole bez vjeronauka, gdje se je odgojiti bez obzira na ikakvo nacionalno uvjerenje i uz nametanje razizma, čime su narasti vrijetadi osnovno pravo roditelja; da odlučuju o odgoju vlastite djece. Takav pritisak na duhovnu slobodu naroda doveo je bit (usprikos konfesionalnih razlika između evanđelika i katolika) postepeno do sve većeg međusobnog razumijevanja i suradnje svih kršćana u svim zajedničkim pitanjima. Odras te suradnje i lijepe izložba života Crkve, koja je nedavno priređena u Berlinu.

KATOLICKI REDOVI U NJEMACKOJ

U Kölnu je održan nedavno sastanak porjavara svih katolika h redova u Njemačkoj. Na tom su sastanku izneseni podaci o brojnosti i ekonomskim jubičkim katoličkih redova za vrijeme nacionalnog rata. Samo u sjeverno-zapadnoj Njemačkoj porušeno je 46 samostana, a 53 su teško oštećena. Nacisti su oteeli metak 29 katoličkih redova, dok su 27 samostana zaplijenili i 46 rekvirirali. Od 2.569 milibitiranih redovnika poginulo ih je 570, dok ih je 411 izgubljenih u logorima bilo je zatvoreno 229 redovnika od kojih su 32 umrli uslijed posljedice zlostavljanja.

Ovaj teč djeloničan pregled brojnosti i ekonomskih jubičkih katoličkih redova u Njemačkoj najbolje pokazuje stav nacista prema katoličkoj Crkvi i njenim članovima.

NOVI ARGENTINSKI POSLANIK U VATIKANU

Novim argentinskim poslanikom pri Vatikanu imenovan je dr. Corrado Travasso. U govoru, što se je održao prilikom predaje akreditivnih pisama, naglasio je novoinimenovani poslanik, da se katolička duhovna načela uzimaju kao temelj svakog javnog rada u Argentini. Katolički moral i katoličko socijalno naučavanje bit će i temelj za socijalne reforme, koje će provesti argentinska

KATOLIČKA ORGANIZACIJA ZA SPORTSKI I FIZIKI ODGOJ

U Zürichu o Švicarskoj, održan je prvi sastanak vodstva internacionalne katoličke organizacije za sportski i fizički odgoj. Sastanku su prisustvovali izaslanici iz Francuske, Čehoslovačke, Austrije, Belgije, Nizozemske, Italije i Švicarske. Nakon prekida od deset godina katolička je internacionalna sportska organizacija sada ponovo proradila pod predsjedništvom prof J. Hébrarda, nekadašnjeg predsjednika francuske Katoličke Akcije.

MISIONARI U SIAMU TOKOM PROŠLOG RATA

Siam, jedina od samostalnih država na jugozapadu azijskog kontinenta, bio je područje velikog i uspješnog rada katoličkih misionara. Protekli je

Vlada FNR Jugoslavije domjela je na prijedlog ministara poljoprivrede Uredbu o obveznom zasijavanju oranicama. Prema toj je uredbi svaki poljoprivrednik obavezan zasijati svoju oranicu (njivu) do određenog roka. U štitrodnim krajevima je zabranjeno ostavljati oranice pod ugarom. Rok zasijavanja određuje Kotarski Narodni odbor prema sjeljenim prilikama. Ako vladnik do određenog roka ne zasije oranice, odgovarat će po propisima Zakona o neodpuštenoj trgovini, spekulaciji i zabotaji.

Vijeće zamjenika ministara vanjskih poslova izvršilo je na svojim zasjedanjima u Londonu raspravu o jugoslavensko-austrijskim granicama u Koruškoj i Stajerskoj. Dok su se američki, engleski i francuski delegat složili, da jugoslavensko-austrijska granica bude onakva, kakva je bila 1. siječnja 1938., sovjetski je delegat izjavio, da sovjetska delegacija smatra, da su jugoslavenske zahtjevi opravdani, pa će te svoje stanovite zastupati i na konferenciji ministara vanjskih poslova u Moskvi.

Ministarstvo rudarstva FNR Jugoslavije odlučilo je da se u svim rudnicima Jugoslavije osnuju stručni rudarski tečajevi, na kojima će polaznici dobiti stručno znanje iz svih grana rudarske industrije. Dosada je otvoreno 19 takvih tečajeva.

374-godišnjica smrti Matije Gupeca

rat grubom silom zaustavio taj napredni rad nametnuvši ujedno misionarima teška iskušenja i progona. Oni su, kao što i ostali katolici u Siamu, prošli u vrijeme rata crne dane. Mnoge su katoličke crkve bile uništene, mnoge onajkane. Na otpadnicima ostalo nije bilo Siamski katolici i ondjejni misionari vlastitom su vrljulu potvrdili svoje nepokolebljivo vjersko uvjerenje. Petricia misionara bila su osuđena na više godina tamnice. Jedan drugi misionar uspio je kroz više mjeseci života u zatvoru razviti živu misionarsku djelatnost među zatvorenicima. Ono, što bi teško uspio provesti kroz te vrijeme u slobodi, to je uspio u zatvoru. Njegov apostolat bio je okružen pokrštenjem 68 zatvorenika.

Svršetak rata vratilo je i siamskim katolicima potpunu slobodu. Malo misionarsko sjemenište, koje je za vrijeme progona bila bilo zatvoreno, otkrlo je, sada 63 sjemeništarca, bila su priseljena, vodjena od misionara, bila su slobodna odmah, mnoge učenike, jer su sva slobodna mjesta bila popunjena, tek što su škole bile otvorene.

Kulturovjetarski rad misionara i ostalih katolika u Siamu uvelike koristi i samoj državi zajednici. Na kršćanstvom moratu i katoličkim načelima odgojena omladina čvrsta je snaga siamske države.

NAGRAĐENI KATOLIČKI PISCI

»Američka knoć živih katoličkih pisaca« podijelila je književnu nagradu za najbolje napisanu katoličku knjigu u god. 1943. i 1945. dvojici engleskih književnika Mons. Ronaldu Knoxu i Evelynu Waughu.

Ova američka književna knoć jedina je te vrsti na cijelom svijetu. U ostale ina zadužu da ocijeni svake godine najbolje napisanu katoličku knjigu u životnom svijetu. U pretorijama te jedinstvene književne ustanove nalaze se mnogobrojni rukopisi, dopisi i fotografije najpoznatijih katoličkih pisaca iz svih zemalja.

Mons. Ronald Knox, engleski katolički pisac, otekao je prijevodom Novog Zavjeta na engleski jezik naslov najboljeg katoličkog pisca u god. 1944. Po riječima kardinala Griffina taj je novi prijevod smatrat ne samo od katolika nego i od nekatolika najboljim, što je dosada napisano na engleskom jeziku.

vođe hrvatskog seljačkog ustanka, postavljena je 15. veljače svečanom akademijom, koja se je održala u Narodnom kazalištu u Zagrebu.

Veljki stud u Beogradu izrekao je osudu nacističkim generalima radi ratnih zločina. Na kaznu smrti strijeljanjem osuđen je komandant za Jugosloftk general-pukovnik bivše njemačke vojske Aleksandar Löhr, dok su ostali osuđeni na smrt vješanjem.

Napadaj na zgradu Jugoslavenske delegacije u Rimu izvršili su 10. veljače fašisti i monarhisti. Napadači su upali u zgradu delegacije naruđajući katinama i tražili da se skine jugoslavenska i izvjesi talijanska zastava. Talijanski list »Progresso d'Italia« obavio je o tom opisan članak, u kojemu je istaknuto, da je taj napadaj bio već unaprijed pripremljen u raznim školama, u kojima učitelji i profesori raspravju životinazam.

U Pazinu održani su dne 25. veljače glavna skupština Književnog Društva sv. Mohora za Istru i sastanak zbora svećenika sv. Pavla za Istru. Potanje o tome javit ćemo u budućem broju.

Luzički škol su najmanji slavenski narod, koji je uspio usrednjom njemačkog pritiska obitvati živu narodnu svijest i jezik. Među lužičko-rpškim preporoditeljima ističe se osobito Jan Arnost Smolar, koji je dac pobudu, da se osnuje u Budislinu, glavnom gradu Lužice, Matica Srpska, koja je postala središnja prosvjetnog i narodnog života Lužičkih Srba. Matice Srpska osnovana je god 1847. Prema tome slavni Lužički Srbi ove godine 100-godišnjicu osnutka te svoje zaslužne narodne ustanove.

9 milijarda stotija odlodila je poljska vlada za obnovu zemlje. Od toga će se preko 5 milijarda utrošiti za obnovu glavnog grada Varšave.

Zakon protiv crne burze prihvatila je čehoslovačka narodna skupština. Za crnoburžanac predviđena je među ostalim i smrtna kazna.

Preko milijun tona krumpira odlučila je unistiti vlada Sjedinjenih Država Amerike za to, da mu od 23 cijenu. Tako javlja engleski novinski uzor »Reuters«.

Engleski ministar vanjskih poslova Bevin izjavio je na jednom sastanku, kojemu je prisustvovalo 500 oslanika engleske laburističke (radničke) stranke, da namjerava povući engleske čete iz Grčke u roku od 30 dana računajući od 1. ožujka ove god. dalje.

Za predsjednika talijanske ustavnoborne skupštine izabran je Umberto Terracini. Onaj talijanske komunističke stranke. Dobio je 239 glasova od ukupno 436 predanih glasova.

Visoki konesar za prehranu u Italiji Giulio Ceretti izjavio je, da je pitanje prehrane talijanskog pučanstva u najtežem stanju. Radi toga je zabranio izradu bijelog peciva. Zalihe brašna bile su u 10 talijanskih pokrajina iscrpljene već 12. veljače. Požalio je tako ozbiljan — rekao je — da je od 20. veljače duže dnevni obrok kruha od 235 grama snižen na 200 grama. Vlasti će provesti kontrolu karata za namirnice, pošto je izdano 2 milijuna karata više nego li Italija ima stanovnika.

Velika studen zavladała je u posljednje vrijeme u svijetu. U sjevernoj Kanadi pala je temperatura na 63 stupnja ispod nule. Uslijed studeni poginulo je na snježnoj knižici lisica i vukova.

Psa u hladionici. Neobično se je iznenadno tuvar trčasnog skladišta sira na trgu Ospitale 7, kad je pred nekoliko dana ušao u skladište i ondje nije našao svog vjernog pomoćnika u službi psa vučjaka. Pregledao je sve kutve svih prostorija, ali psa nigdje ni našao. Kad se je konačno približio jednom hladionici, čuo je iz njega slabavno zavrivanje. Kad je odmah zatim otvorio hladionik, ugledao je u njemu vučjaka, koji je bio na kraju života. Odmah se je u njemu porodila sumnja, da nešto nije u redu. I doista je, polavši u sudžednu sobu, ustanovio, da su nepoznati tatovi probušili u zidu veći otvor umili u skladište i zatvorivši psa u hladionik odnijeli 15 kilovata sira u vrijednosti od više 2 milijuna lira.